

**Oponentský posudek bakalářské práce**  
**Téma odsunu/vyhnání Němců v české próze**  
**Marty Škubalové**

Bakalářská práce Marty Škubalové svědčí o tom, že autorka má o daném tématu přehled (je samozřejmě diskutabilní, zda všechna z děl zvolených autorkou lze označit za taková, u nichž je „centrálním tématem historická událost odsunu českých Němců“ – myslím, že např. v případě Řezáčova *Nástupu* by se místo o centrálním postavení tohoto tématu v románu dalo hovořit spíše o motivu). Vybraná díla však skutečně představují jisté mezníky ve ztvárnění tématu, byť autorka podle mého názoru podcenila význam Ptáčnickova románu *Město na hranici*.<sup>1</sup> Rozhodně však vystihla výrazný zlomový moment z počátku 60. let 20. století, kdy je epické románové panorama vystřídáno niternějším a subjektivněji pojatým žánrem novely. Rovněž tak postihuje proměnu v repertoáru postav, která charakterizuje díla vzniklá v 90. letech, případně na přelomu tisíciletí – jde o postavy z rodin či společenství smíšených, nespolečitelných a v jádru na vlastní identifikaci podle běžných společenských rastrů (národnost, jazyková příslušnost) rezignujících, neboť se jim tato identifikační hlediska jeví jako nesmyslná (patrně na postavě Josefa v *Cejchu* Zdeňka Šmída či Gity Lauschmannové v *Peněžích od Hitlera* Radky Denemarkové). Jako pozitivní hodnotím, že se autorka nespokojila s analýzou děl a autorů obecně známých, nýbrž uvádí i prózy Olgy Barényiové, jež dle mých znalostí v souvislosti s daným tématem dosud zkoumány nebyly.

Autorka se u zvolených děl soustředila na dva aspekty literárního díla: pozici vypravěče a ztvárnění postav. U prvního aspektu vychází ze Stanzelovy *Teorie vyprávění*<sup>2</sup>, při ztvárnění postav si všímá uplatnění národnostních stereotypů. Poněkud neorganicky působí v kapitole **Shrnutí oddíl 4.4. Odsun v německé literatuře**, neboť shrnutí předpokládá esenci něčeho, o čem bylo pojednáno dříve. Tomuto tématu se však autorka – jak předesílá v **Závěru** – teprve věnovat chce, nemá tedy zatím co shrnovat.

---

<sup>1</sup> Autorka by si měla ujasnit - a ujasnit také čtenáři- , zda chce při dataci díla pracovat s rokem prvního vydání (viz na str. 16 v roce 1958), nebo s rokem vydání díla, které zřejmě četla (viz v roce 1961 na str. 27). Vzhledem k tomu, že v její práci převažuje chronologický postup, bylo by vhodnější první řešení.

<sup>2</sup> Termín „objektivní nepersonifikovaný vypravěč“ jsem sice ve věcném rejstříku uvedené publikace nenašel a ani překladatel Stanzelovy *Teorie vyprávění* Jiří Stomšík si tento pojem při konzultaci nedokázal vybavit, z užití pojmu v bakalářské práci však jasně vyplývá, že autorka má na mysli rozdíl mezi „ich-formou“ a vypravěčem autorským (srov. str. 102nn. v citovaném díle).

Celkově práce splňuje kritéria kladená na bakalářské práce. Doporučuji ji k obhajobě a hodnotím známkou velmi dobře.

PhDr. Václav Maidl

V Praze, dne 14. června 2011